

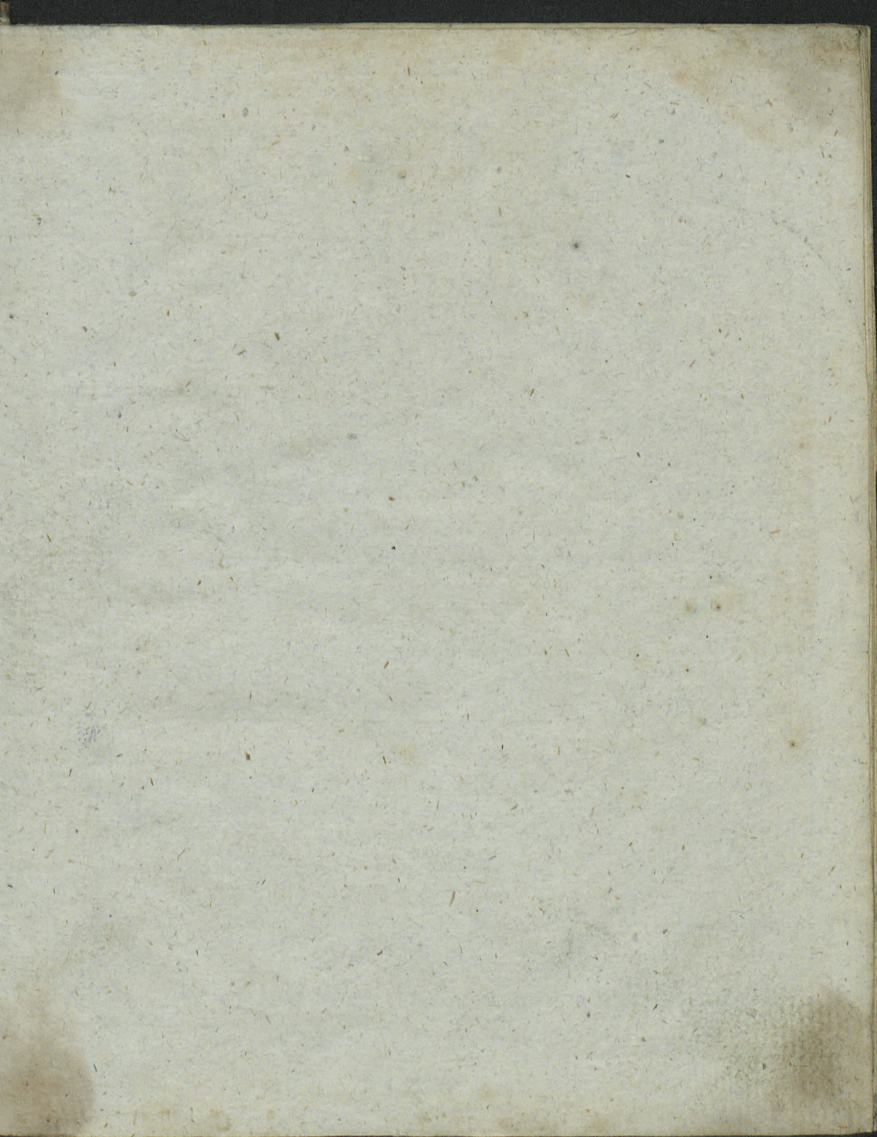
BIBLIOTEKA

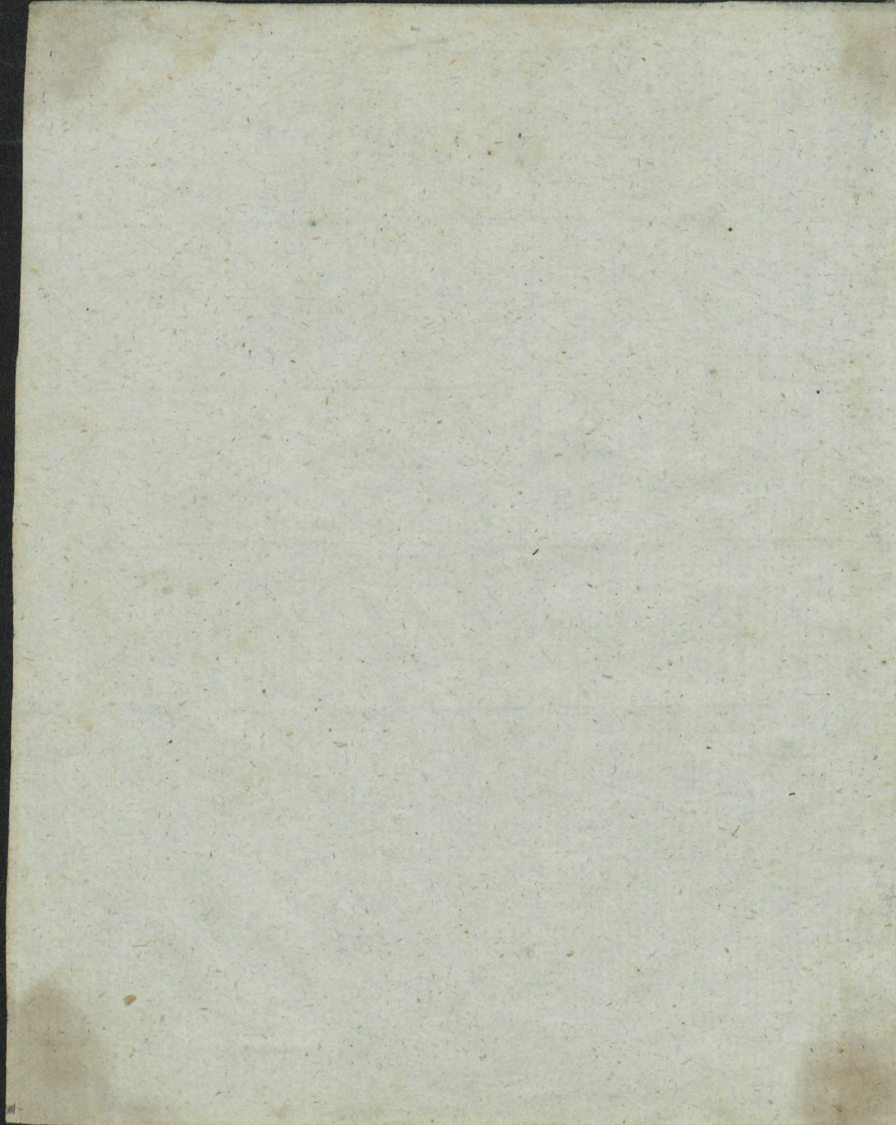
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII

614/1

Gabriel;

9
P O K Ł O N
P A N U B O G U
Z A S T Ę P O W.

Zá zwycięstwo Inslandskie, nád Cárólusem Xi-
żęciem Sudermáńskim, dáne od Pána Boga w dzień S. Stá-
nisláwa, 27. dnia Septembra, Roku Pán: 1605. nád Riga
w Kirchólmu, zá szczęściem Krolá I. M. y spráwa He-
tmána nawyższego W. X. Litewskiego,
Pána CAROLA CHODKIEWICZA.

Náktory czynione iest Kazanie przy obecności Krolá I. M. w Nie-
dziele, 16. dnia Océbra, w Krakowie ná Zamku, y powtorzone
w drugá idącá Niedziele, od X. PIOTRA SKARGI,
Societatis IESU.

Przydane iest Dziękowanie zá zwycięstwo Multáńskie, przed piáćmi lat od Pána
Boga dáne, aby się pamiátka iego y wdzięczność ku dobroci Boskiej nád
tym Krolestwem wznaniała.

W KRAKOWIE,
W Drukárniéy Andrzejá Piotrkowczyká.
Roku Páńskiego, 1605.

POKŁON
PANI BOG
ZASTĘPOW

W Krakowie
W Drukarni
Roku Pańskiego 1802

Societatis
W Krakowie
Roku Pańskiego 1802

XVII - 614 - III

W Krakowie
W Drukarni
Roku Pańskiego 1802

1802

*Confitebor tibi Domine in toto corde meo,
narrabo mirabilia tua, letabor & exul-
tabo in te. Quia fecisti iudicium meum,
& causam meam: sedisti super thronum
qui iudicas iustitiam. Psal: 9.*

SĄsiadłszy Pan Bóg zastępów stolice
trybunału swego / puścił wyrok strąśliwy /
ná człowiekú krwía niewinnych oblanego /
połoy światu potrzebny y miły psuicęgo /
ná burzyciela Kátholickiey wiary / ná wy-
dzieráczá Krolestw y Państw cudzych / ná
hárdosć / Ktora mocy swey duszá / á ná Bogá y spráwiedli-
wosć y práwá iego nie pátrzyłá. Przyszedł zuchwálec z mo-
cnym y uzbrojonym / w czternáście tysiacách woyskiem / cu-
dza ziemié posiądáć / y miástä y zamki biáć: á owo mály po-
czet ludzi / to jest trzy tysiacé y cztery stá / stárl moc wšytké
iego. Kázetá z Niemiec od niego náiete z swoím ludem po-
legli / Zetman iego nawyższy zábity / dzierwieć tysiecy tru-
pow / iáko trawy ná połosie / ná sámym poboisku pádło /
druddy w Dzwinié rzecé wćiekáiac poropieni / á Ktorzy prze-
byli / od oraczow pozábijáni sá / ábo poimáni / w bloćiech y w
chrosćiech wiele pobitych ábo umárlych zostálo / poimá-
nych przednich ludzi nie mála liczba / chorągwi šesćdziesiat
nazbierano / dział polnych iedennáście y z obozem wšyšk-
tím pobirano. Sam wodz okrutny zrána w ćiele swoím /
z kílás tylo chorogwiámi wćiekl. Já co dzis P. Bogu dzie-
ki oddáiac / mówim z Dawidem: *Slawim ćie Pánie z całego* Psal: 2
šercá nášego: Opowiádamy dziny tvoie, y wwešlamy šte y kochamy
w tobie. Boś uczynil spráwiedliność w krzywdzie nášey. Zásia-
dłes ná

dleś na stolicy twej sedzia sprawiedliwy. O tey radości wsfytkiej Korony náfsey / chcac sie ferzey na wcieche wafse rozwiésic : pierwey sie do wzałowania nád ludzka nedza y plákánia pobudzim : á potym sie do przyczyn radości / y do przestrog náfych / zá pomoca Duchás. vdamy.

Acz w kázde wesele ludzkie / nieco sie záwizdy smutku nabiera : y nie ma ten swiat pelney á nie mieszaney radości : ale nawiecey wojenne wygranie y triumph zmacony iest z pláczem y zálosócia. Jáko nie zálowac / iz ludzi tak wiele w kulu godzinách ginie ? Izali tak predko imi vrosta ? Izali ziemiá ktora ludzmi z blogoslawienstwa Bozego nápelnió nábyc ma / pustá y sámym bestyom do mieszkánia zostawac ma ? Jáko nie plákac / iz czlowiek zabija czlowieká teyze ná tury iáko y sam : krew swoie y brátá swego morduiet. A waléki nawiecey ludzi potráca / y nie mást tak iádowitey plagi ná czlowieká / iáko czlowiek : ktory rozumem y dowcipem / dziwne do zabijánia bližnich sposoby wynmysla : želázá / strzelby / prochy / dziálá / kule / mosty / okrety / y ine sídlá y doły ná krew y ciálo ná tury jedney przypriawie. Ani morowe powietrze / ani ognie / ani wody / ani bestye / ani gody tak wielkiey ludziom zguby nie przynosá / iáko woyny. Co sie y ná tey teráznieyszey pokazue. A kto lzy zátrzymac moze / myslac iáko predko tak wiele ludzi poleglo ? A to ciežey / iz Chrzesciánie od Chrzescián gina / iz ci ktorzy sie tym imieniem pokrwyá / chrzest s. ná sobie máiac / choc sa heretycy / mándatu Chrystusowego odstepuiac / miłosć y zgodę brátersta targáia. Anáde wsfytko ná smutnieysá mysl nástrapi : iz ci wsfytcy teraz porázeni do piekła ná wieczne potepienie posli. Bo byli heretycy niewierni / ábo tácy ktorzy nie pytáli sie gdzie woyná sprawiedliwa : ale one przeklete slowá w wsciech mieli : Bynam y dyabel pieniadze dawal / poydziem ná krew niewinna ludzka. Pokutá tež w oney wojenney godzinie y predkiey smierci trudná / y málo podobná. y nie mozem o nich nádziecie miec / á z potepienia ie wiecznego wymáwiac. O iáki to náš smutek : wiedzac co

tożá przeklectwo wieczne piekielne / z ktorego iuż nigdy wy-
misić niedżny czlowiek nie może.

Tym sie cieszym / iż oni ná zgube náše przyšli / nie my ná
nie. Oni nášli nas / á myśmy sie bronili / co sie każdemu y do-
mowemu godzi. Oni máietności y ziemie náše posiadác / y
oyczyzne náše brác / y brácia náše / żony ich y dzieci zabijác /
wiązać y lupić chcieli / á myśmy zguby swey wchodzili. Gdzie
żesmy o swóie cięskósci y krzywdy przywác ic mieli? Ko-
goż słuchaia y czyiemu práwu podlegli? Do kogosmy ap-
pellowác mieli? Pan z Pánem incemu nie podległym / nie ma
drogi iney do nabywania mileg potoiu / iedno zelázo á wo-
ne. Ná ktorey sam Pan Bog sadzi y wyroki swe dáie / y ka-
rze niespokoyne y niespráwiedliwe / y z pászczki ich niewin-
ne wybarwia. Przed ktorym my teraz stoiać / pokornie z one-
mi z Tarsu mowim: Krwie ich nie kłáć ná nas Pánie / sami ^{Ionaz r.}
sie zgubili niewinne náiezdziáiac / á tys uczynil iákos chciál.
Nie náša ie reká biła / ále twoie práwo y twoiá z niebá sprá-
wiedliwósc: y nie weselim sie z ich wpadku / ále z twego nád
námi Oycowstiego obmyslánia y obrony twoiey / z ktora
niewinnym nie omieszkawáś.

Mamy wielkie przyczyzny wesela y triumphu dzisiey-
szego: iż heretyctwo pohánbione iest: iż sie do szczyptenia
wiáry s. znowu w Instanciech drogá otwarza: iż obronio-
na iest Pánstwa tego kráina / y Litewskie strony z niebezpie-
czeństwa wyrwane sa: iż spráwiedliwósc Krolá J. M. y
K. P. gore wzięla: iż slawá Rycerstá narodu oboygá Pol-
skiego y Litewskiego podwyższona iest.

Oblegl tyran przednie miásto Ryge / pisal y námawial
obleżone / mowiac: Otworzić mi / ide z dobrym wáshym / wy-
bawie was y ziemie Instanccká od Papiestwa / Jezuity / iá-
kom iuż raz uczynil / y powiáże abo posabi-
iam / dobrá ich ná Kosciól nádáne miástu dárnie / Augspur-
cka wiáre wtwierdze / y ná nie Collegium w miescie tym zá-
loże. Nie macie komu dusác / Seym ich w niwecz posiedl /
obrony nie dáli / trochá woystká Krolewskiego / pobita wnet

2. Mach: 15.

bedzie. Odpowiedziano mu / iako przysłało dobrzym y wier-
nym poddanym Krola J. M. Wiary y przysięgi swemu
Krolowi dotrzymamy / nalsadowac twego Krzywoprzysie-
stwa nie bedziem / Jezuitowie nam nie wadza / wiara nie
kupczym / bronie sie bedziem / ni naczym nam z laski Bozey
do odporu nie schodzi. W tym o diobnym woystku Krola
J. M. we dwu milach wstysal. Porwal sie ze wstyka mo-
ca / y pogardziac maloscia ich / obrocil na sie y uczul Boska
reke. Poznal co toz Bogiem walczye / y religia Katholi-
cka z cudzego Panstwa wyganiac. Titantor tak sie na Bo-
sciol Bozy przegrajal / y skoroby bitwy wygral / obalic go
obicowal. Lecz w oney bitwie sam zginal / y reka ktora sie
przegrajal / od trupia iego odcieta / v Kosciola zawieszona
byla. Troches mnieysa drugi Titantorze pomste odniosi; ale
ieszcze wietsey czekay / iesli w tym zuchwalstwie poerwasz.
Wkazales iad swoy na wiare powsechna / nie tylos ia w wy-
dartym Krolestwie wycisnal; ale y do obcych y cudzych kra-
in miecz swoy na nie rosciagac chce? Bierzcie odprawę z
mocney reki Bostiey. Ktorys wiare S. z Insiant wygnac
chcial / sam z Insiant vciekay. moc twoia iako trawa / chwa-
la twoia gnoy y trupy. vciekay / a tu sie nie wracay / a patrz
abyo od tey rany nie zdychal. Vciekay / Katholicka cie wi-
ra goni / pokora y niewinnoscia slug Bozych / pycha twoia
pod nogami zostacie. Vciekay heretyku / polegli in; wstyscy
pomocnicy Kacerstwa y niedowiarstwa twego. Pogrozki
twoie na cie sie obrociły. Vciekay na morze / bo ziemia nie-
zboznosci twey nie zniesie; a pokutuy / aby cie wody pomsty
Bozey nie pozarly. Spieway wiaro Katholicka / zaczyney
piesni y Psalmy mowiac: *Podwyżsac cie Panie bede, bos mie
podiat, y nie vciestsyle; nieprzyciacielu mego na mnie. Ci ktorzy mie
vciskac y wymiatac chcieli, sami ostabieli y upadli. Ponizyles har-
dego rana, z ktora vciekt, y potartes mociego.*

Pfal: 29.

Pfal: 26.

Pfal: 88.

Mamy y druga przyczynę wesela. Ziemia Insiantcka
od poczatku szepienia wiary w niey / Katholickiem n. n.
bozenstwu przy nawracaniu poganstwa / oddana jest / y du-
chow-

chownemu stanowi Kościoła Rzymskiego przypisana. y
dla tego heretyki pożera/y zostać sie w niey nie mogą. Połki
byli Kátholicy ná niey/wielkim! Nostiewskim! Monárchom
odeymowác sie mogli: á skoro wiáry s. odstępnikámi sie
stáli/znedzniełi/y serce y męstwo rycerskie utrácili/y málo
nie wygineli. Teraz wkażuie Pan Bog nádziecie wrocenia
sie do wiáry świętey tey ziemi / pod Krolém Kátholickim
y pobożnym. Zaczal nowe w niey szczepienie Krol Ste-
phan / byliśmy z nim ná tym odnowieniu wiáry Kátholi-
ckiey w Inslancích. Niewdzieczni tey napráwy swey obyvá-
tele heretycy/máiac Krolá swego przyzwáli tego to Sude-
maná/áby Papiestwo/iáko mówia/y Polaki z Inslant wy-
gnal/y to co szczepil Stephan/wykorzenil. Powiodlá sie
im tá zdráda/ ále ták iż sámá Inslancka fláchrá wybita / y
málo nie wšytká wyginelá / tá ktora przy tym tyránnie zo-
stawálá. Ziemiá sie zá tym zwycięstwem w nabożeństwo
práwowieczne odnáwiác dali Bog będzie/ do ktorey iuż he-
reticy ná pogrzeb ida / y iuż ich niedowiarstwa nie przypu-
ści. Zá co P. Bogu spiewamy/mówiac: *Ono iuż slárci sá* 1. Mach: 4.
*nieprzyjaciele nášy, podzmy odnáwiác Kościoły, y odnáwiác sláre
świéte nabożeństwo. Zwycięstwa nášego ten zysk przedni miéy
my / napráwe chwaly Pána Boga nášego y duš ludzkich
zbáwienia. Nád te ofiáry y dzieki nic mu nie jest miłšego.*

Z tego sie wesełmy: iż tá Koroná z Wielkim K. L.
przy swey pracy / przy nákladách y wielkim Krowie swoiey
rozlanu/zostálá. Bo niezmierne kóšty wysypuiac/y długie
wojny o te ziemié y Krowie wylania prowadzac/málo iej te-
raz nie utrácila. y nigdy ná ták im iuż práwie szczelbu ostá-
tnim nie stánelá/iáko teraz/by sie bylá temu málemu wo-
stwu nogá pošliznelá. Jużesmy sie z ta ziemiá/ták drogo ná-
byta/požegnać mogli. A pátramy ná cudowná stráž Bostá
y opátrzność tu nam. Boris Odon Nostiewski/ dla Dy-
mitrá/ ktory z Polaki do swego sie dziedziecznego Pánstwa
wracał/zmówé miał z tym nieprzyjacielem Sudemanem:
áby spójnie ziemié Krolá Pána nášego woiowali. y doda-
wšy mu

Wszystko mu pieniądze / za które tak wiele do Instant ludzi ze-
brał: nie tylko Instanty / ale Litewską wszystkie ziemie posiada-
ć chcieli. A wo Pan Bog jednego straszliwa śmiercią
pobił / a drugiego moc struszył / iż iuz / nadzieia w p. Bogu /
nie powstanie / a upadać do końca będzie. Dzięki tedy od-
daymy najwyższemu : iż nas nie tylko utraty ziemie tak naszą
Erwia polaney / y naszymi pobory y utratami okupioney w-
chowac / ale y z niebezpieczeństwa ino Państwa Korony tej

Pfal: 117. wybawić raczył. y przeto mu śpiewamy: *Moc moia y chlu-*

Pfal: 41. *ba moia P. Bog, sstał mi się wybawieniem. Głos wesela y zwycię-*
stwa w namiotach y w obozie sprawiedliwych. Pochyliłem się do
wpadku, a on podiał mi, y reką jego zmocniła mnie.

Radujem się y z tego / iż p. Bog sprawiedliwość Kro-
lę y Pannę naszego M. y niewinność jego pokazał / a tego
ktory mu zdradliwie Krolestwo Szwedzkie wydarł / poni-
żył / y otwarczając p. Bog wrotę począł do nabycia dziedzic-
twę jego. y przeto; chwalić p. Boga śpiewając: *Panie, w*
mocy twej krol się uweselił y w twoim się wybawieniu bardzo wkocha.

Pfal: 20.

Nakoniec z tego zwycięstwa mamy y te wielką poćie-
che / iż sławę rycerską ludzi Krolę J. M. Pan Bog pod-
nieść raczył / dając nam także Żetmany y żołnierze / ktorzy
mestwem swoim / tak zły raz zastąpili / y z wielkiego niebe-
spieczństwa R. p. wybawili. Aczkolwiek p. Bog sam
zwycięstwo dać / y on śmiałość y postrach do serc ludzkich
puszcza / y dowcip a domysł Żetmanom do łączneysego od-

Pfal: 143. *poru nieprzyiaciela podać: iako Dawid mowil: Błogosła-*
wiony P. Bog, który naucza ręce moje do wojny, y pälce moje do bo-

Pfal: 17. *iu, y który czyni iako luk miedzian y ramiona moje. iednak to / przez*
ludzie na to przebrane / y dary swemi opatrzone / swoia dro-
ga y szrodkami czyni. Dacie z nieba iednemu dziełność Że-
tmanską y szczęście / ktorego drugiemu nie dacie. także meż-
nego y niewstrąszonego serca nie wszystkim żołnierzom wle-

Iudic: 15.

i. Reg: 17. *kiego / iż tysiąc meżow iedną koscia pobil. Dawidowi na*
onego Goliata dal także serce niewstrąszone / iakie się we
wszystkim

wszystkim woysku nie znalazło. y drugimiego towarzyšom / z. Reg: 2. 3
ktore pisimo wylicza / dziwne mestwo dawal: iż ieden sam
mogl sie woysku wszystkiemu zastawic / y tych co go z boiaźni
odbiegli / do bitwy wrocic. Jonatás syn Saulá Krolá / sa. 1. Reg: 14.
mowtor rote nieprzyziacielsta / dwudziestu w niey zabiwšy /
rozgromil. A drugi Jonatás wielki on hetman Machabey. 1. Mach: 11.
sti / samotrzec woysko nieprzyziacielskie rospedzil / y onych
ktorzy od niego wcielki / ná pogonia przyzwal. Drugdy Pan
Bog ieden dom ná hetmány / y iedno gniazdo obiera. iako
obral Machabeyczyki. y gdy Jozephus y Azaryás / takze so. 1. Mach: 1.
bie slawy hetmanstiey nabrywac chcieli: porażeni sa. y mo-
wi pisimo: Nie wsluchali ludy y bráciey tego, meznemi sie czyniac:
a oni nie byli z rodzaín tych meżow, przez ktore P. Bog zwyciestwa
dawal. Biada temu krolestwu / ktore takich meżow / y takiego
ich gniazda w ktorym sie wycwiczaia / nie ma. Czym prze-
graza Izaias: Odeymie, prawi / od ciebie meżnego, y mocnego, y
dużego walecznika, y dać pány iako dzieciny, y niewieścichowie
panowac nad wami beda.

Bazal p. Bog v Moyzešá / gdy do bitwy przychodzi-
lo / boiaźliwe z woyska puszczac / y tych ktorzy zone znowili /
abo dom nowy budowali / abo winnice szcepili / z ktorey ie-
szcze iagod nie zazyli. Dla tego aby inym serca nie pšowali
do podkánia meżnego. Sa iedni z przyrodzenia leklivi / iá-
ko pospolicie niewiašt y takie prožno do woyska brac / do v-
cielkánia wnet sie gotnia / ná lasy abo gory pátrza. Takze y
owi / ktorzy co milego ná swiecie máia / nie ida ná zly raz /
głowy wmykaia / y drugie strása. Prawemu witezowi ná on
czas w potkaniu / wszystkiego co ná swiecie ma mileg zápo-
mniec potrzeba / a ná same spráwiedliwosc Božia / y ná wyba-
wienie oyczyzny y bráciey / y ná slawe rycerska pamietaiac /
a zdrowiem wlasnym / y tym co wšyšet swiat ma / pogar-
dzaiac. Inaczey meżnym niŕ w potrzebie nie bedzie. A iż
wšysey tácy byc nie moga / szeszliwe jest woysko / ktore w
tysiacu ma takich z kilanasacie. Bo ci inym smialosc wzy-
nia / y przykladem mestwa swego y ná zly raz a potrzebny /
ine za soba počiagna / y w Panu Bogu dusaiac wy-
grawai.

Iŕa: 3.

Deut: 20.

Dziękniem tedy P. Bogu / iż nam w tym ni slym woysku
nászym / ták wiele cnych witezow y meźnych żołnierzow dać
raczył / ktorzy wszytkie inne towárzyse posiliłi / y ochota swo-
ia ná spisy y ostre żelázá y strzelby powiedli. A naprzod cno-
cie y wielkiemu mestwu Hetmána nášego wydziewowić sie
nie mozem / ktory iáko lew / wielkoscia y moca nieprzyziaciol
zastráżyć sie nie dal. Mozem go do onego Michábeuszi
przyrownać / ktory wyrzawšy dwádziesćciá tysiecy wo-
stá / sam tylo trzy máiac / gdy mu wstepowác dundzy rádzili /
Trzykna ná nie mówiac: Nie day Boże / abysmy wóieká
mieli. iesli przyšedł náš czas: Umieramy zá bráćia naše
meźnie / á nie czynimy zelżywosci sławie nášey. Lekki to nie-
przyziaciol / ktory Bogá y sprawiedliwosci z soba nie ma. by
dobrze nas liczba y moca przechodził. My mocneyšá reke
Bostá mamy / czyniac o wiare s. Kátholicka / ná heretyká /
Božego y zbawienia ludzkiego nieprzyziaciolá / broniac o-
czyzny / idziem w imie Bože ná rozboyniká / zástawiac sie o
Krolá nášego niewinnosc / idziem ná wydzieráczá Krole-
stwa iego / ná tyráná Krwia domowa polanego / y ná swe-
go Pána y Synowcá reke niezbožna wodnošacego. Wzá-
tesmy go iuż czesto z pomoca Božia plosáli / y bili / v Riesi /
v Kokenausu / v Biatego Kamienia. mólolichmy chora-
giem ná Seymie przeszlym pobitego iego woystá oddáli / y
wielkasmy sławe odniesli: y teraz da go Pan Bog w reke
náše / iedno nie czynimy zelżywosci sławie nášey. Temi y
inemi słowy rozbudzićac swodie towárzyse / miłosćciá czci Bo-
škiey y oyczyzny zietey / zdrowie swodie oddawal / w nádziecie
pewney pomocy z niebá. A ktoryby hetman ták źle ná táká
moc nieprzyziaciol opátrzony nie wstepowal: y miałby sta-
šna bázwo wymowke / ná te nárzekáiac / ktorzy źle o K. P. rá-
dzili / y do pomocy przeskladzáli. A on niedbáłstvá inšych
náše biorac / mowil: Niech ia zdrowiem moim cudzych
grzechow przyplacam. iesli o oyczyzne Kro niedba / ia zá nie
vmrzec chce.

A ták wszyscy Hetmána y oycá szczescia swego náslá-
duiac / wielkoscí sie oney y mocy ich nie przelekli. Czynili
ie smia.

ie śmiałe Krolowka y Korony wſytkiey ſprawiedliwość /
 ktora w ich woyleu pierwſza choragiew miała. z nią y pod
 nią idac / nápełnili ſie do zwycięstwa nádzieie / á nawieccy
 ná część y chwale Boſta / ná wiare Báholiccká / áby zelſona
 y wygnána od heretyká nie była / pátrzyli. Nie daymy / prá-
 wi / heretykowi gory / ktory Boſcioly zwoiował / Biſkup-
 ſtwo popſewał / Káplany powiazał / y czártom ſluzac / do ie-
 go piekła duſe prowadzić chce. Nie odbiegamy / mowali /
 zlotey oyczyzny náſzey / ktorey mamy wſytkie dobrá náſe.
 Niegodny ſyn dzieďdźictwa / ktory ſie o krzywdę mátki ſwey
 nie gniewa : nie godnichmy tych dobr / ktore w Kroleſtwie
 mamy / ieſli o ieg zadržymánie czynić nie bedzím. oddaymy
 wdziecznoſć y poſluſzeńſtwo Krolowi Pánu náſſemu. My
 my poczelimy zań krew ieſzcze ná wſtępie iego ná Krole-
 ſtwo rozlewáć : trwamy do końca / á pánowánie iego wier-
 nie zadržymamy / y do drugiego prowadzić go gotowi zo-
 ſtámy. **A** iáko bedzie wola ná niebie / niech ſie ták oſtánie.
 ieſli vnrzem / miłoſć nam tu Boſciolowi Bożemu / y tu oy-
 czynie / y Krolowi náſſemu zápláci P. Bog / y iáko meczem-
 niki vkoronúie nas. **A** ieſli wygramy z pomoca Boga ná-
 ſſego Báholicckiego / oyczyzne wybáwím / bráćia wſytkie
 wweſełm / ſlawe wieczná y zápláte v Krolá náſſego y R. P.
 otrzymamy. y tákie rozmyſly w ſercá biorac / á zębami ná
 nieprzyziáćiele zgrzytáiac / á zá ſáble ſie imáiac / iáko ſtrzaly
 nápiete / ſtimienia hetmánſkiego czekáli. ktore gdy wzięli /
 imie **J E S U S** w ſercu y w wſćiech máiac / ná ſpiſy oſtre / ná
 dziáta / ná muſkiety y ſtrzelbe wypádl / y reka Boſta roz-
 gromili / pobili / roſproſyli moc one / iz záraz ták wiele tru-
 pow ná plácu zoſtáło.

Dziekuemy im / á naprzod Zetmánowi / wodzowi y ſpra-
 wcy ſlawney oney reboty. o ktorym one ſlowá mowić mo-
 żem : *Horruerunt Perſæ constantiam eius, & Medi auda-*
ciam eius. Narody ſáſiedzkie przelekly ſie ſlátku iego, y poſtronni
meſ. ná iego. Záplátá twoiá od nawyſſiego Krolá w niebie /
zá ktoregos część y Boſciols. iego / zdiewie ſwoie ſtáwil.
ſlawá twoiá ná en icie ſercko ſie rezydzie / v Krolá twe-
 go zím-

Judith 16.

go ziemskiego część y baczenie wielkie na posługi twe od-
nieś się. Wszętki R. P. y oyczyni pamiętać zaśluzgi twe/
y bracia wszyscy obojgi narodu miłowac cie / y twoie imie
w sercu nosić beda. Tys sławia Korony naszey / y oyczyni
twoiey. Przeszedles dzieła oycá twego na takimże wrzędzie
y miejscu R. P. y Krolom swoim służącego. A ty ene Ry-
cerstwo obojgi narodu / bierz dzieki od nas wdzięczney
bractey. Posłużyliście oyczynie / oddaliście zdrowie swoje
częci Bostney / wzdaliście kacerstwu rogi / Krolewstey y Ko-
ronney sprawiedliwosci obroniliście / sławie swey rycerskiej
y przodkow waszych uczyniliście do syć / wszętkich nas wwe-
seliliście / y niedbale na obrone oyczyni / y swarnie domowe /
ktorzy iezyktem wiele á reka nic nie czynia / zasromiliście :
aża sie z przykładu waszego do dzieła rycerskiego / opuściw-
szy iezyczne swary y chluby domowe / zapala. Bierzcie zapła-
te od Pána Bogá y Krolá swego. Bierzcie wá kancye / sta-
rostwa / wrzedy / dochody / od mátki waszey R. P. za ktora-
ście zdrowie sádzili. á re proznuiace y rostkosniki domowe / y
Pány lákome á nienásycone / wprzedażcie. Za baczeniem y
mádrością R. J. M. ktorego Pan Bog na to postáwil / aby
na takie zaśluzgi pierwsze baczenie miał ; iákoż z láski Bożey
ma / y tym wiecey hoynosc sie iego na was rozszerzy.

Alle przyczytáycie szeszcia tego mocy swey / ále prawoi-
cy Bożey / sprawiedliwosci y poboynosci R. J. M. Gdy
Traianus hetman Valensá Cefársá Aryanin / po przegrá-
ney bitwie z Gottami / przygáne y láciáne od tegoż swego
Pána odnosił : Powiedzial mu iáko poboyni Kátholik y
smiály żołnierz : Tys Cefárszu przegrał bitwy / á nie ja. Tys
moie zwyciestwo zepsowál. Bo ty z Bogiem walczyś / á
pomoc Bostka do nieprzyiaciól przenosis. Gdzie Pan Bog /
tám y zwyciestwo. Wieś iákoś wiele ludzi swietych z Ko-
ściółow powyganiał. rć. Prawdziwie bázro powiedzial.
Bo iáko niezboynosc Krolow / zwyciestwa psunie : tak pobo-
ynosc ich / zwyciestwa dácie. y szeszcie to przyczytać sie ma
po lásce Bożey / sprawiedliwosci Krolá J. M. Zaśluzgi ie-
dnáť wasze / iáko dobrego naczynia / przy rece Bostney y Kro-
lewstina

lewostim szesćciu nie gina. Tego wszyscy zyczym stanowi
temu Bycerskiemu / aby sie cnotami Chrześciańskimi ozdabił /
a lupiektwá Sasiectkiego nie czynił / ná zoldzie swym /
wedle Janá s. przedstawiać. Do czego pomoc wielka być
może z bogoboynych rotmistrzow / ktorzy w tey szkole sa mi-
strzami: aby weznie swoje dobrze wychowali / a z grzechami
walczac / pierwey tego dusznego nieprzyziaciela ná sobie y
zlych popedliwosciach swoich zwyciezali.

Zaczynamy wszyscy piesni y slodkie pienia p. Bogu
naszemu / ktory dal takie zwyciestwo / a pogromil nieprzy-
ziaciele nasze. Mowmy z Melchisedechem nawyzszym Ká-
planem / ktory z á zwyciestwo Abraámá tak spiewal: *Blogo-
slawiony Abraám Bogu nawyzszemu , y blagoslawiony Bog na-
wyzszy, ktorego obrona nieprzyziaciele sa w reku naszych. Za co ofia-
rowal Pánu Bogu on Káplan chleb y wino. A my Kápla-
ni zakonem nowego / lepsza y poczesniejszya y Bogu godniejszya
ofiare za zwyciestwo oddaíem: to jest / ciało y krew syná
tego / y mowim: W tym cieie Pánie / y w tey krwi / zwoiowa-
ni sa okrutni y ciezy nieprzyziaciele wsytkiego swiata / sa-
tan / smieré / pieklo / y grzechy ludzkie. Prizymi poczta taka /
y za to zwoiowanie widomych nieprzyziaciol naszych takie
dzieki odbieray od slug twoich / a wybaw nas do konca z o-
krucienstwa ich / a wroc nam pokoy / y onych do upamietá-
nia y pokuty przywiedz: aby smy w pokoiu slusyc tobie mo-
gli / pelniac sprawiedliwosc twoie / y swiete cnoty ktoreś
nam rozkazal.*

Z Moysesem zaczynamy Pánu piesn zwyciestwa
wesolego / mowiac: *Pan Bog mocá jest nášá y chluba nášá y wy-
báwieniem nášym. On sam hetmanil y bil, w sechmocne jest imie
iego. Reka twoia, Pánie, w wielbioná jest, reka twoia pobila nie-
przyziaciele naše. Chlubit sie nieprzyziaciel y grozil moniac: Pobie,
pobioré lupy, nášce dusse y gniew moy nád nimi. Alis ci wiatr wio-
nal, y przykryto ie morze. Trohá zolnierzow wypadla, y stali sie ia-
ko proch od niátru, y iáko gnoy trupy ich. Pusc, Pánie, ná nie ba-
iazá, niech sie nie ruszaja iáko kámién, áz slugá twoy Krol náš otrzy-
ma krolestwo swoie, a ty sam w nim kroluy ná wieki y dáley.*

Spiewaymy z Baráktem y Debora mówiac: Błogosław-
 cie Páná meźni mocarze, ktorzy mogąc vchodzie, z cnoty y wolej
 dobrej, daliście zdrowie swoje w niebezpieczność, y o takąście się
 moc nieprzyacielską kusili. Pochwalcie Páná, boście się na nadziei
 w nim nie omylili, y on was nie omyli. Tłowe wojny obrał sobie
 P. Bog/ mało słychać aby tak wiele tysięcy w bitwach po-
 legáło/ y 50. tysięcy woysto zrażone/ nie miewa drugdy tá-
 kiej kłeski. A tu nowa prawie wojna zacząłes Pánic/ gdys
 máła ręká tak wiele tysięcy na ziemię rzucił. Utochaymy
 się w żołnierzách naszych/ iáko mówił Barák z Debora: Serce
 moje miświe tych, ktorzy się w pewne niebezpieczeństwo dali, dla
 wiary Bożey/ dla bráćiej swej/ dla oyczyzny y Króla sweo.

Nie dziękuymy / y owšem łaymy obywatelom towa-
 rzyšom y sąsiádom naszym/ ktorzy do pomocy tym meźnym
 przybyć niechcieli/ abo do niej przeskądźali. y Anyok káże
 Iudic: 5. im láciac: Ulegodni synowie dziedzictwa oyczyzny swej/ o
 ktorej się krzywde nie záwzieli. Przeklety kto przeskądźał/
 przeklety y zardościł / y dobremu swemu y Koronie wšyt-
 kiej nie śyczliwy. tak wiele dobr w oyczyźnie używac á do
 obrony icj przeskądźac: Godni tácy wielkiego przeklectwa
 y postromocenia. Wychwalaymy Káże przesławne Kur-
 lánstie sąsiáda nášego/ wiernego Koronietey. Widział
 przez bystra y głeboka rzekę mála kupte naszych / widział
 woysto nieprzyacielskie/ polá y págorki pokrywájące: nie
 wádzila mu wielka rzeká Dzwina/ przeplynac chciał z iczda
 swoia / y Bostim powodem ná brod trásil/ o ktorym nié nie
 wiedział. chciał P. Bog / aby z czerstwá iánda bez topienia
 y zmoczenia przybył. y przybył puł godziny przed bitwa / y
 w toś się niebezpieczeństwo wdał / y poócihe y sławe wier-
 ności y ochoty swej y meštwá rycerskiego odniósł.

Psál: 17. Spiewaymy z Dawidem mówiac: A kto nád Bogá Kátholi-
 ckieo Chrześciáńskiego mocniejszy? ktorzy Bog jest nád nášego Boga?
 Bog práwowiernych náuczył reze do walki, y uczynil iáko luk miedziá
 nyrámioná ich. Daleś mi Pánie obrone rybáwienia twego, y práwicá
 tmoia podietá mie. Gonilem nieprzyaciéle moje, poimalem ic y nie-
 znal, nie wrocilem się áz ich nie sfláto. Pogruchoce ic, y zostác się
 nie bę-

nie będą mogli, upadną pod nogi moje. Przepiąsalem mie mocą na wojnę, podałęś je tysem, y rozproszyłęś tych, którzy mię nienawidzili. za co bądź pochwalon na wieki y daley.

Adoprąwiofszy słowne y serdeczne / przystępujemy do rzecznego dziełowania. Tęc sobie nie przyczytamy iedno grzechy / Ktorychেষmy pełni / dla Ktorych ginac możemy. y to Krolestwo takimi zlosćiami obciążone vpadać już chce / by nie zachodziło wielkie miłosierdzie y długa cierpliwość Boga naszego / Ktory nas do pokuty czeka. Ktora wiźdy zwyciężeni dobrodzieystwy iego sączynamy / a nie mieszamy zárzekając sie zlosći naszym / oczy do takiego dobrodziecia obracając / aby on sam sercá nasze do siebie y cnot Chrześciańskich wzbudził. Prośmy aby nam Bog nasz dobry dał zwycięstwo y chlube nád czartem / nád zlemi pozadliwościami y skłonnościami naszymi / nád grzechami wsytkiem / nád hárdością y swawola / ląkomstwem y domowym meżoboystwem / y tradziezą dobr K. P. Bo to cięższy nieprzyiaciele y škodliwsza niewola ich. y mało nam to zwycięstwo pomoże / iesli swoich złych zwyczajow y grzechow nie zwyciężym / a to niewoli y czartá zostaniem / y meżwá sami nád soba nie wzyiem: gniewu Bożego y pomsty / y takich naiązdow nieprzyiacielskich / y tu y po śmierci nie wydziem.

Zá grzechami przypádko wielkie niedbálstwo o K. P. frogie zaślepienie ná seymách / vpor ludzi mlodych / Ktory sami ná sie / iáko śaleni powroz ná zgube kláda. dla Boga y dla miłosći oyczyny / y tego co w niey mamy / te práktykarze buczne y ląkome y niepokoyne wymiatajemy / y kárac ie omieymy / swawola y hárdość glupia potępiamy / a dla ich glupstwa dziećinnego oyczyny złotey nie traćimy.

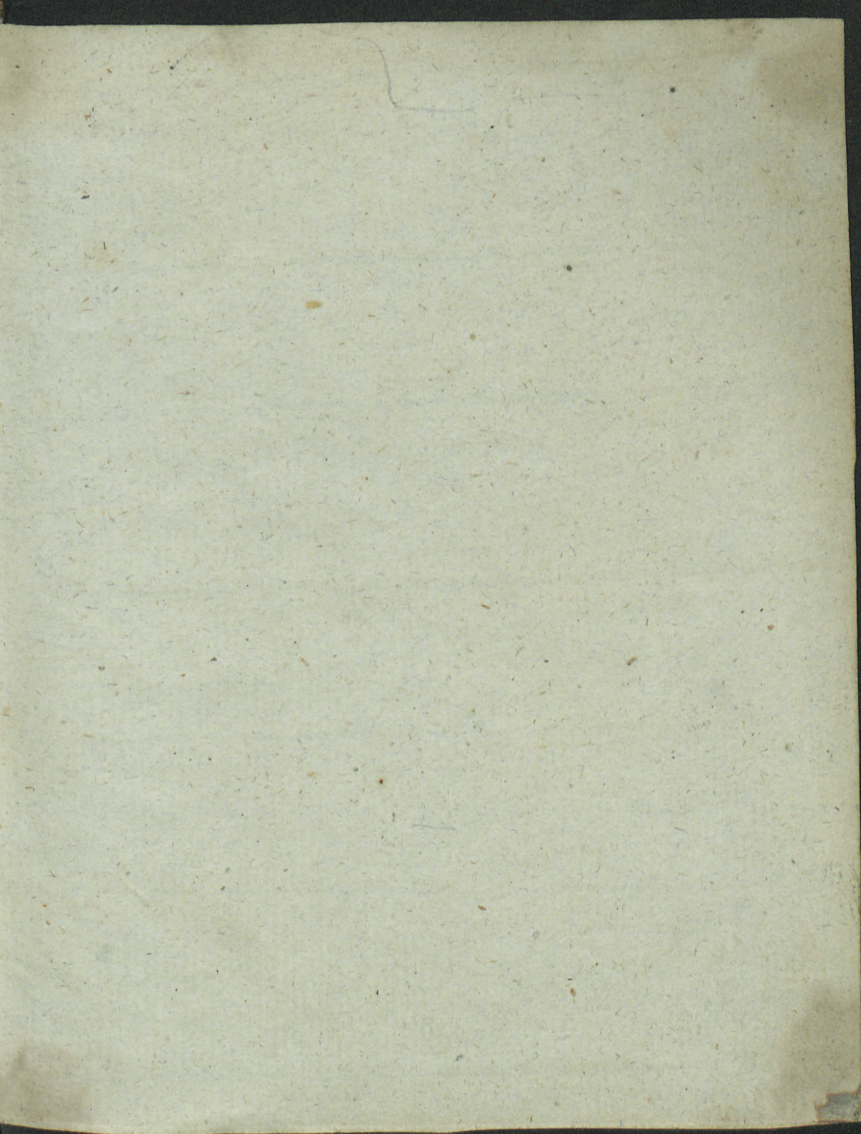
Náprawmy y stan żołnierski / Ktory słabiec poczał swowolnościa wielka. ieszcze z lásti Bożey zostáia cni y dobzy / s Ktorych sie dudy nápráwić mogą. Opátrzcie ie dobremi rotmistrzami y pieniedzmi. Co gdy dwoie iest / nie trudno ich náuczyć / y w kárność y posłuszeństwo wpráwić.

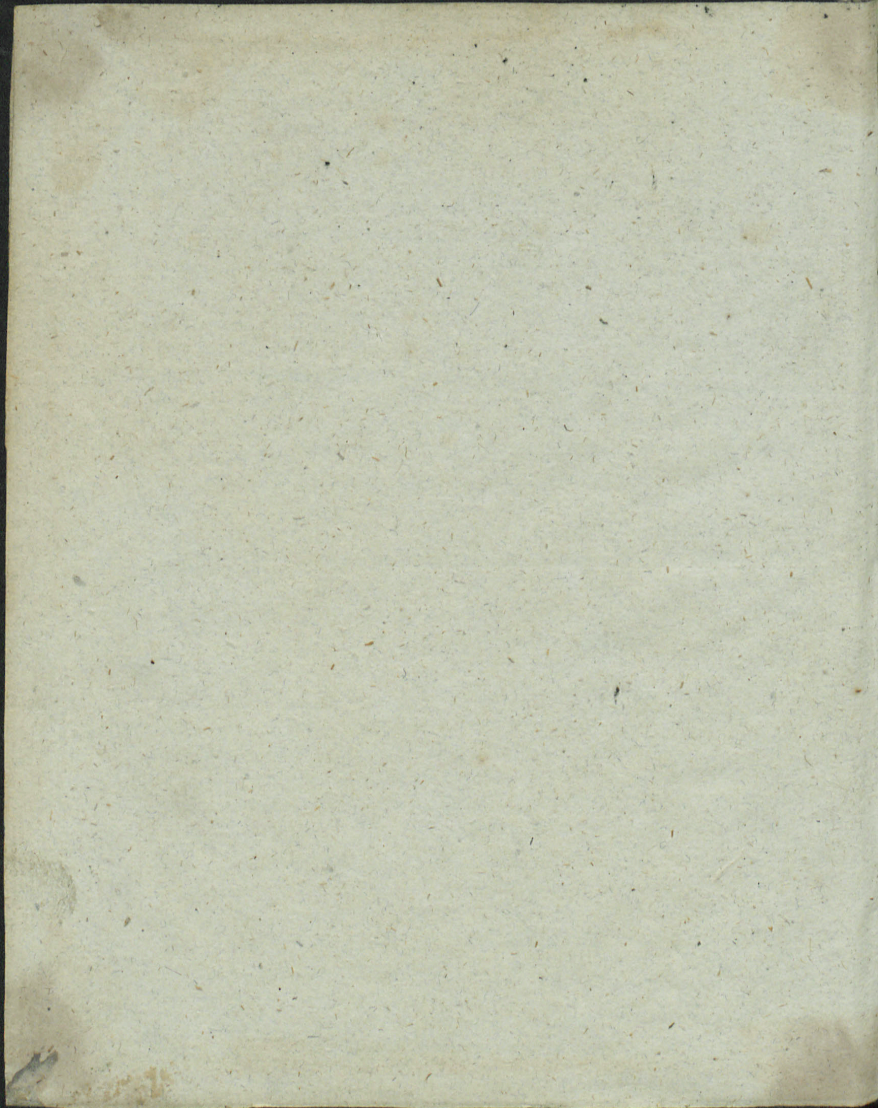
Ná dziełowanie P. Bogu / czynmy sluby y wykonamy ie / kósćioły buduiac / funduiac y nád áiac / y ludzic pobożne y Bogu mile / zá mury y obrone Krolestwa rozumając.

iac / y Kátholické naboženstwo vmocnítiac. Bo to nas
sámo iefcze trzyma / i málo nie cála w tym Krolestwie flu-
sibe Boża mamy. A iáko czynili Máchabeyczykové wiel-
cy żołnierze: z tego co P. Bog dal wygrác / y czego sie spo-
s. Mach: 8. dziewamy / czynimy iálmuzny y miłosierdzie wdowom / spi-
talom / Káplanom. Znam teraz iednego / Ktory nie bedac bo-
gácy / áni teź dlužny / dal iálmuzne práwie Pánsta / tylo záto
zwyćiestwo. Ktorego niewiem iefcze Ktoby násládownal.
Odpłác mu Pan Bog / á drugie niech do dobrych wczynkow
wzbudzi. Zá pobite Kátholiki ná tey wojnie / ofiáry odday-
my P. Bogu ná ich duszú pomoc. wdowy ich opátrzymy /
ránnym pomoc daymy. A żywym zwyćieżcom w felácie ná-
grody y poćiechy / wáńcýe / stárostwá / wżedy / dochody
K. P. spráwiedliwie rozdaymy. Co sie baczeniu K. J. M.
porucza / Ktorego iáko Pan Bog tákim szczesćiem ozdabia /
táť teź on Krolestwo swoje y Rycerstwo swoje ozdobi. á w-
czyni go P. Bog gora ná swoje nieprzyiácioly / y synaczka
iego Wládysláwá błogosłáwić / y dom iego wyniesć nie zá-
niecha / áby y iego potomstwo ná stolicy tey nie wstawálo.

Oddaymy wielkie dzieki S. nášemu Stánisláwowi /
Ktorego dzień zwyćiestwá iego wczúil / Pan Bog / bez wá-
s. Mach: 15. pienia zá przyczyna iego. Miłosnik iest ludu swego / iáko
Jeremiaš / y záslánia nas od pomsty Bozey / Ktora grzechy
náše wyciągáia / y prosi áby to Krolestwo w wierze s. Ká-
tholickéy y we wseláckey pobożności y szczesćiu zátrzymá-
ne bylo. A s. Kázimierz / zá powinnym swoim K. J. M.
Pánem nášym / y zá oyczyznę swoje pilne modly czyni / y po-
mocy iedna / y do tego sie zwyćiestwá przyczynil / práwie te-
go roku / Ktorego Kánonizácyá iego wznowiona / bespiecz-
nie go nam wzywáć do modlitwy rádzi. Ktoremu gdy sie
náš Hetman odlecał / y z grobu iego / przez Káplána nawyż
sego w Litwie / choragię y miecz z błogosłáwienstwem
brial: słušna te wielka poćiecha sobie y nam wšytkim przez
iego przemožna przyczyna odmiosł. Bogu w Troycy iedy-
nemu chwala zá wšytko / przez Józusá Chrystusá Pána
nášego / Ktory w iedności Duchá s. Kroluie Bog
ieden ná wieki. AMEN.

9350

8

